

Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/896)

Not: Tasarı Başkanlıkça; tali olarak Adalet Komisyonuna, esas olarak da Dışişleri Komisyonuna havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: B.02.0.KKG.0.10/101-92/2573

10/6/2010

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 13/5/2010 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

GEREKÇE

"Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşması" 3 Şubat 2010 tarihinde Ankara'da imzalanmıştır.

Anlaşma, günümüz ihtiyaçlarına cevap vermeyen ve Ülkemiz ile İran arasında cezai konularda adli yardım ve suçluların geri verilmesi konularını içeren 1937 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti Şeyhin Şahisi Arasında İadei Mücrimin ve Cezai Mevadda Adli Müzaheret Mukahedenamesi" ve hukuki konularda adli yardıma ilişkin 1937 tarihli "Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti Şeyhin Şahisi Arasında Adli Müzaheret Mukavelesi"ni yürürlükten kaldırmıştır.

İşbu Anlaşma, cezai ve hukuki konularda adli işbirliği alanında günümüzde Birleşmiş Milletler ve Avrupa Konseyi bünyesinde ulaşılan standartları içerdiği gibi, daha önce iki ülke arasında anlaşma konusu olmayan tanıma ve tenfiz ile hükümlülerin nakli konusunu da düzenlemektedir.

Anlaşma, Ülkemiz ile İran İslam Cumhuriyeti arasında her alandaki ilişkileri geliştirme ve ortak yararların korunması arzusuna paralel olarak, adli alanda yardımlaşmanın hukuki çerçevesini oluşturmak amacıyla hazırlanmıştır.

Anlaşmada; iki ülke vatandaşlarına eşit muamele, adli makamlara başvuruda kolaylık, teminattan muafiyet, adli müzaheretten yararlanma, tebligat, tarafların ve tanıkların dinlenmesi, bilirkişi incelemesi yaptırılması ve belgelerin iletilmesi gibi işlemlerin yerine getirilmesi, tanık ve bilirkişilerin korunması, hukuki ve ticari konularda kararların tanınması ve tenfizi, cezai alanda tebligat ve istinabe talepleri ile suçluların geri verilmesi ve hükümlülerin nakli düzenlenmiştir.

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

11 Şubat 2011

Esas No.: 1/896

Karar No.: 120

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışışleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak Bakanlar Kurulunca 10/6/2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 16/6/2010 tarihinde tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen “Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı” Komisyonumuzun 10/2/2011 tarihli 21 inci toplantısında Dışışleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde, Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşması'nın, iki ülke vatandaşlarına eşit muamele, adli makamlara başvuruda kolaylık, teminattan muafiyet, adli müzaheretten yararlanma, tebligat, tarafların ve tanıkların dinlenmesi, bilirkişi incelemesi yaptırılması ve belgelerin iletilmesi gibi işlemlerin yerine getirilmesi, tanık ve bilirkişilerin korunması, hukuki ve ticari konularda kararların tanınması ve tenfizi; cezai konularda tebligat ve istinabe talepleri ile suçluların geri verilmesi ve hükümlülerin nakli konularını düzenlemek amacıyla hazırlandığı anlaşılmıştır.

Komisyonumuzda Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Anlaşma'nın, Ülkemiz ile İran arasında yürürlükte olan ve artık günümüz ihtiyaçlarına cevap veremeyen cezai konularda “Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti Şeyhin Şahisi Arasında İadei Mücrimin ve Cezai Mevadda Adli Müzaheret Muahedenamesi” ile hukuki konularda adli yardıma ilişkin “Türkiye Cumhuriyeti ile İran Devleti Şeyhin Şahisi Arasında Adli Müzaheret Mukavelesi”ni yürürlükten kaldıracağı,

- İki ülke arasında daha önce herhangi bir anlaşmaya konu olmayan tanıma ve tenfiz ile hükümlülerin nakline dair konuların da görüşülmekte olan Anlaşma ile düzenlendiği

ifade edilmiştir.

Komisyonumuzun üyeleri tarafından, Anlaşma'nın otuz dördüncü ve devamı maddelerinde düzenlenen “geri verme”ye ilişkin hükümlerin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve bu Sözleşme'yi yorumlamaya yetkili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatları doğrultusunda uygulanması gerektiği özellikle vurgulanmıştır.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek oy çokluğuyla maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının 1 inci, 2 nci, 3 üncü maddeleri ile tümü aynen ve oy çoğunluğuyla kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>H. Murat Mercan</i>	<i>Mehmet Ceylan</i>	<i>Metin Yılmaz</i>
Eskişehir	Karabük	Bolu
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Çerçi</i>	<i>Hüseyin Pazarıcı</i>	<i>Fevzi Şanverdi</i>
Manisa	Balıkesir	Hatay
	(Karşı oy yazısı ektedir)	
Üye	Üye	Üye
<i>Şükrü Mustafa Elekdağ</i>	<i>Canan Kalsın</i>	<i>Abdullah Çalışkan</i>
İstanbul	İstanbul	Kırşehir
(Karşı oyumuz ilişiktir)		
Üye	Üye	Üye
<i>Hüseyin Tuğcu</i>	<i>Mehmet Şahin</i>	<i>Gönül Bekin Şahkulubey</i>
Kütahya	Malatya	Mardin
	Üye	
	<i>Necip Taylan</i>	
	Tekirdağ	

KARŞI OY YAZISI

Çok önemli değişiklikler yapılan İran İslam Cumhuriyeti ile gerçekleştirilen Hukuki ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşmasının tâli komisyon olarak belirlenen Adalet Komisyonu'nun görüşü alınmadan Dışişleri Komisyonu'na getirilmiş olması nedeniyle karşı oy verdiğimizizi bilgilerinize sunarız.

Hüseyin Pazarıcı
Balıkesir

Şükrü Elekdağ
İstanbul

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İRAN İSLAM CUMHURİYETİ ARASINDA HUKUKİ VE CEZAI KONULARDA ADLİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) 3 Şubat 2010 tarihinde Ankara’da imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti ile İran İslam Cumhuriyeti Arasında Hukuki ve Cezai Konularda Adli İşbirliği Anlaşması”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

C. Çiçek

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı

M. Z. Çağlayan

Devlet Bakanı

S. A. Kavaf

Millî Savunma Bakanı V.

F. Çelik

Maliye Bakanı

M. Şimşek

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

Ö. Dinçer

Kültür ve Turizm Bakanı V.

R. Akdağ

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

B. Arınç

Devlet Bakanı

H. Yazıcı

Devlet Bakanı

F. Çelik

Devlet Bakanı

C. Yılmaz

İçişleri Bakanı V.

S. Ergin

Millî Eğitim Bakanı V.

C. Çiçek

Ulaştırma Bakanı V.

Ö. Dinçer

Sanayi ve Ticaret Bakanı

N. Ergün

Çevre ve Orman Bakanı V.

M. Demir

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. V.

C. Yılmaz

Devlet Bakanı

F. N. Özak

Devlet Bakanı

E. Bağış

Adalet Bakanı

S. Ergin

Dışişleri Bakanı

A. Davutoğlu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

M. Demir

Tarım ve Köyişleri Bakanı

M. M. Eker

En. ve Tab. Kay. Bakanı V.

M. Şimşek

DIŞIŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ İLE İRAN İSLAM CUMHURİYETİ ARASINDA HUKUKİ VE CEZAI KONULARDA ADLİ İŞBİRLİĞİ ANLAŞMASININ ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1- Tasarınının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Tasarınının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Tasarınının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**Türkiye Cumhuriyeti
ile
İran İslam Cumhuriyeti
Arasında
Hukukî ve Cezaî Konularda Adli
İşbirliği Anlaşması**

Türkiye Cumhuriyeti ve İran İslam Cumhuriyeti,
(İşbu sözleşmede bundan sonra Âkit Taraflar olarak geçecektir)

İki ülke arasındaki dostluk bağlarını pekiştirmek ve ulusal egemenlik, haklarda eşitlik ve içişlerine karışmama ilkelerine dayanarak, hukukî, ticarî ve cezaî konularda karşılıklı adli yardım, geri verme ve hükümlülerin naklini düzenlemek arzusuyla,

Bu Anlaşmanın akdedilmesine karar vermişler ve bu amaçla aşağıdaki hususlar üzerinde mutabık kalmışlardır:

KISIM I

GENEL HÜKÜMLER

Madde 1

1) Âkit Tarafların vatandaşları, iç hukuka uygun olarak, diğerinin ülkesinde şahıslarının, mallarının ve menfaatlerinin adli ve kanunî korunması hususlarında bu ülkenin vatandaşları ile, aynı haklara sahiptirler.

2) Âkit Tarafların vatandaşları, diğer Âkit Tarafın ülkesinde, hukukî, ticarî ve cezaî konularda hak ve menfaatlerinin korunması amacıyla mahkemelere ve diğer yetkili makamlara başvuruda bulunma ve Âkit Tarafın vatandaşlarının tabi olduğu aynı şart ve formalitelerle serbestçe erişim hakkına sahiptirler.

3) Âkit Taraflardan birinde merkezî olan ve bu Tarafın mevzuatına uygun biçimde kurulmuş tüzel kişiler işbu anlaşmanın hükümlerinden uygulanabilir olduğu ölçüde yararlanacaklardır.

Madde 2

İşbu Anlaşmanın uygulanması amacıyla Âkit Tarafların makamları, diplomatik kanalla haberleşeceklerdir.

Madde 3

Âkit Tarafların Adalet Bakanlıkları, talep üzerine, Âkit Tarafların ülkelerinde yürürlükteki hukuk ve işbu Anlaşmaya konu teşkil eden adli sorunlara ilişkin uygulamalar konularında birbirlerine karşılıklı olarak bilgi vereceklerdir.

KISIM II

BÖLÜM 1

HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA ADLİ YARDIMLAŞMA

Madde 4

1) Âkit Tarafların yetkili makamları birbirlerine karşılıklı olarak hukukî ve ticarî konularda adlî yardımlaşma sağlamayı taahhüt ederler.

2) Adlî yardımlaşma, özellikle, belgelerin tebliği, tarafların, tanıkların ve bilirkişilerin dinlenmesi ve keşif gibi usule ilişkin kararların yerine getirilmesini kapsar.

Madde 5

1) Adlî yardımlaşma talebi aşağıdaki hususları içerir:

- a- Talepte bulunan ve talep edilen makamların adları;
- b- Talep edilen adli yardımın amacı;
- c- Olayın niteliği ve olguların açıklanması;
- d- Tarafların ad ve soyad, daimi ve geçici adresleri (ikametgah veya mesken), uyrukları ve meslekleri;
- e- Tarafların temsilcilerinin ad, soyad ve adresleri;
- f- İlgili kanun madde metinleri ile talebin konusu ve yerine getirilmesi için gerekli bilgileri.

2) Adlî yardımlaşma talebi ve buna dayanak belgeler, imzalanmış olmalı ve talep eden makamın resmî mührünü taşımalıdır.

Madde 6

1) Talep edilen makam, adli yardım talebinin yerine getirilmesi sırasında, kendi Devletinde yürürlükte olan kanun hükümlerini uygular. Bununla birlikte, talep edilen makam, talep eden tarafın talebi üzerine, kendi kanunlarına aykırı olmamak şartıyla diğer Âkit Tarafın usul hükümlerini uygulayabilir.

2) Talebin gönderildiği makam, adli yardım talebinin yerine getirilmesinde yetkili değilse, söz konusu talebi, Talep edilen Tarafın yetkili makamına iletir ve bu konuda Talep eden Tarafı bilgilendirir.

3) Talep edilen makam adli yardım talebinin yerine getirilmesinden sonra buna ilişkin belgeleri talepte bulunan makama iletir veya talebin yerine getirilememesi durumunda sebepleriyle birlikte bunu bildirir .

Madde 7

1) Talep eden Tarafın dilinde kaleme alınmış ve doğruluğu tasdik edilmiş bir tercüme havi tebligatlar, talep edilen makam tarafından kendi Devletinde bu konuyu düzenleyen hükümlere uygun olarak yerine getirilir. Aksi halde, talep edilen makam, ancak muhatap almayı kabul ettiği takdirde tebligatı yerine getirir.

2) Tebligat talebi, muhatabın tam adresini ve tebliğ edilecek evrakı içerir.

3) Belgeler, tebligat talebinde belirtilen adrese tebliğ edilemediği takdirde, talep edilen makam muhatabın doğru adresini tespiti için gerekli tedbirleri alır. Doğru adresin tespit edilmesinin mümkün olmaması halinde, Talep edilen Taraf Talep eden Tarafa bilgi verir ve tebliğ edeceği evrakı bu makama iade eder .

Madde 8

Tebligat alındısı Talep edilen Tarafın yürürlükteki yasalarına göre düzenlenir. Tebligat alındısı, alıcının adını, teslim eden makamı, tebliğ tarihi ve yerini içerecektir..

Madde 9

1) Talep edilen Taraf, kendi ülkesinde adli yardımlaşma sebebiyle yapılan bütün masrafları üstlenecek ve bu masrafların ödenmesini talep etmeyecektir.

2) Adli yardımlaşma ağır veya olağan dışı masraflar gerektirdiği takdirde Akit Taraflar, yardımlaşmanın şartları ve masrafların ne şekilde ödeneceği hususunda önceden anlaşacaklardır.

Madde 10

Bir adli yardım talebi, Talep edilen Tarafın egemenliğine, güvenliğine veya kamu düzenine zarar vermesi veya diğer Tarafın Anayasasına aykırı olması halinde reddedilebilir.

Madde 11

1) Bu anlaşmanın 7. maddesinin 1. fıkrasında ve 13. maddesinde belirtilenler hariç, adli yardım talepleri ve buna dayanak belgeler Talep edilen Taraf dilinde yapılmış onaylı tercümeleriyle birlikte iletilmelidir.

2) Tercümenin tasdiki, Talep eden Taraf, yeminli bir tercüman, bir noter veya Âkit Tarafların diplomatik temsilcisi veya konsolosluk memurları tarafından yapılabilir.

3) Adli yardım taleplerinin yerine getirilmesine ilişkin belgeler, Talep edilen Tarafın dilinde hazırlanır.

Madde 12

1) Hangi uyrukta olursa olsun, bir davet üzerine kendi arzusuyla Talep eden Tarafın adli makamları önüne çıkan tanık veya bilirkişi, bu Tarafın ülkesinde, ülkeye girişinden önce işlenen bir suç dolayısıyla kovuşturulamayacağı veya tutuklanamayacağı gibi daha önce verilen bir karar sebebiyle de cezalandırılmaz.

Tanık veya bilirkişi, daveti yapan makamca hazır bulunmasının artık gerekli olmadığı hususu kendisine bildirildiği tarihten itibaren 15 gün içinde Talep eden Taraf ülkesini terk etmediği takdirde işbu bağımsızlığı kaybeder. Tanık veya bilirkişinin kendi kontrolünde olmayan sebeplerle Talep eden Taraf ülkesini serbest şekilde terk edemediği süre, bu paragraftaki süre kapsamı dışındadır.

Bu kişiler tanıklıkları veya bilirkişilikleri dolayısıyla da kovuşturulamaz yahut tutuklanamazlar.

2) Talep eden makam, davet edilen tanık veya bilirkişiyi, talep eden taraf mevzuatında öngörülen şartlar çerçevesinde yol ve ikamet giderlerinin ve bilirkişi ücretinin ödeneceği hususunda bilgilendirir. Bu kişinin talebi üzerine, yol ve ikamet giderlerinin karşılanması için sözü edilen makamca bir avans ödenecektir.

BÖLÜM 2

BELGELER

Madde 13

Âkit Tarafların mahkemeleri veya diğer yetkili makamlarının talebi üzerine, diğer Taraf, Talep eden Tarafın vatandaşlarının kişi hallerine ilişkin örnekleri, kişisel işlerine ve menfaatlerine ilişkin diğer belgeleri tercümesiz ve ücretsiz gönderecektir.

Madde 14

1) Âkit Tarafların birinin ülkesinde yetkili makamlar tarafından düzenlenmiş, verilmiş veya onaylanmış ve resmi mühür taşıyan belgeler veya bunların onaylı örneklerinin diğer Âkit Tarafın ülkesinde tasdike ihtiyacı yoktur.

2) Âkit Taraflardan birinin resmi makamlarınca düzenlenen resmi belgeler, diğerinin ülkesinde düzenlenen resmi belgelerle aynı ispat kuvvetine sahiptir

BÖLÜM 3

TEMİNAT AKÇESİNDEN (Judicatum Solvi) VE ADLİ MASRAFLARDAN MUAFİYET

Madde 15

Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, salt yabancı olmalarından veya diğer Tarafın ülkesinde ikametgahları veya meskeni olmamalarından ötürü teminat akçesi (Judicatum Solvi) vermekle yükümlü tutulamazlar.

Madde 16

1) Âkit Taraflardan birinin vatandaşları, diğer Tarafın mahkemeleri önünde, aynı şartlar ve ölçüde adli harç ve masraftan muaf olmaktan ve ücretsiz adli müzaheretten faydalanırlar.

2) Bu adli yardım ve adli müzaheret, icra işlemleri dahil, davanın tüm işlemlerine uygulanır.

3) Âkit Taraflardan birinin yasal hükümleri uyarınca harç ve masraflardan muaf olmaktan yararlanan vatandaşlar, diğer Tarafın ülkesinde de aynı davanın usule ilişkin işlemleri dolayısıyla bu muafiyetten yararlanırlar.

Madde 17

1) 16. madde hükmünden faydalanmak için gerekli olan şahsi, ailevi ve malvarlığı durumuna ilişkin belge, talep edenin ikametgâhının veya meskeninin bulunduğu Âkit Tarafın yetkili makamları tarafından verilmelidir.

2) Şayet talep edenin Âkit Tarafların herhangi birinde ikametgâhi veya meskeni bulunmuyor ise, vatandaşı olduğu ülkenin diplomatik veya konsolosluk misyonu söz konusu belgeyi düzenleyebilir.

3) Adli harç ve masraflardan muafiyet talebini karara bağlayacak adli makam, işbu Anlaşmanın 2. maddesinde öngörülen yöntemi izleyerek, bu belgeyi vermiş olan makamdan ilave bilgiler talep edebilir.

Madde 18

Âkit Taraflardan birinin mahkemesi, diğer Âkit Tarafın ülkesinde ikametgâhi veya meskeni bulunan bir şahsın belirli bir usul işlemi tamamlaması için bir müddet tespit ederse, bu süre, evrakın muhatabına tebliğ tarihinden itibaren işlemeye başlar.

BÖLÜM 4

HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDAKİ KARARLARIN TANINMASI VE TENFİZİ

Madde 19

1) Âkit Taraflardan her biri, diğer Âkit Tarafın ülkesinde verilmiş aşağıdaki kararları, işbu Anlaşmada öngörülen hükümler altında tanıyacak ve tenfiz edecektir.

- a- Hukukî ve ticarî konularda verilmiş kararlar;
- b- Zararın tazminine ilişkin cezaî kararlar;
- c- Hukukî ve ticarî konularda verilmiş hakem kararları;

2) 1. paragrafın (a) bendi ile ilgili olarak kararlar ancak, bunlara ilişkin hukukî ilişkilerin işbu anlaşmanın yürürlüğe girmesinden sonra doğmuş olması halinde nazara alınacaktır.

3) Kişi hallerine ilişkin kararlar, işbu Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce verilmiş olsalar dahi tanınacaktır.

Madde 20

İşbu anlaşmanın 19. maddesinde belirtilen kararlar, aşağıdaki şartları taşımaları halinde diğer Âkit Tarafın ülkesinde tanınır ve tenfiz edilir:

- a- Kararın, alındığı Âkit Tarafın ülkesindeki kanunlara göre kesinleşmiş ve icra edilebilir olması,
- b- Kararı veren mahkemenin, tanıma veya tenfiz taleple edildiği Âkit Tarafın kanunlara göre yetkili olması,
- c- Davayı kaybeden tarafın (davanın tarafı), Ülkesinde kararın verilmiş olduğu Âkit Tarafın Kanunlarına göre, usulüne uygun surette mahkemeye davet edilmiş olması,
- d- Tarafların, savunma hakkında yoksun bırakılmamış, mahkemeye usulüne göre davet edilmiş ve davayı takip ve savunma imkanı bulamamaları halinde, taraflara kendilerini temsil etme haklarının verilmiş olması,
- e- Kararın tanınacağı veya tenfiz edileceği Âkit Taraf ülkesinde, aynı yargılama usulü çerçevesinde ve aynı Taraflar arasında kesinleşmiş bir mahkeme kararı bulunmaması
- f- Aynı taraflara ait, aynı sebebe ve aynı konuya ilişkin olarak bu Âkit Tarafın adli makamı önünde sürmekte olan bir dava bulunmaması
- g- Kararın ülkesinde tanınacağı veya tenfiz edileceği Âkit Tarafın kanunlarının uygulanmasının gerektiği durumlarda karar ;
  - i) Bu kanunlar doğru bir şekilde uygulanmış ise,
  - ii) Tanıma veya tenfiz taleple edilen Âkit Tarafın uygulanacak kanunları diğer Âkit Tarafın bu kanunlarından esas itibariyle farklı değilse,Tanınabilir ve tenfiz edilebilir.
- h- Kararın, ülkesinde tanınması ve tenfiz edilmesi taleple edilen Âkit Tarafın hukuk ve kamu düzeninin temel prensiplerine aykırı olmaması.

Madde 21

Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Hakkında (New York, 10 Haziran 1958) Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'ne taraf olan Âkit Taraflardan birinin ülkesinde verilmiş hakem kararları, anılan Sözleşme hükümlerine uygun olarak tanınır ve tenfiz edilir.

Madde 22

1) Kararların tanınması ve tenfizine ilişkin başvuru, doğrudan doğruya talepte bulunulan ülkenin yetkili adli makamına yapılacaktır.

2) Talebe aşağıdaki belgeler eklenmelidir:

- a- Kararın aslına uygunluğu tasdik edilmiş örneği; kararın kendisinden kesinliği ve icra edilebilirliği anlaşılamadığı takdirde, kararın kesinleştiğini tasdik eden bir belge;
- b- Yokluğunda aleyhinde karar alınan tarafın, usulüne uygun surette mahkemeye davet edildiğini ve imkansızlık halinde mahkeme önünde geçerli şekilde temsil edildiğini kanıtlayan bir belge;
- c- Yukarıda (a) ve (b) fıkralarında belirtilen belgelerin kararın ülkesinde tanınması veya tenfizi talep edilen Ákit Tarafın diline yapılmış onaylı tercümesi,

Madde 23

1) Diğer Ákit Tarafça tanıma ve tenfiz konusundaki usule, kararın tanınacağı veya tenfiz edileceği Ákit Tarafın kanunu uygulanacaktır.

2) İşbu anlaşmanın uygulamasında, kararı tanıyacak veya tenfiz edecek olan adli makam kararın esasını incelemeksizin, sadece işbu Anlaşmada belirtilen şartların yerine getirilip getirilmediğini kontrol edecektir.

Madde 24

Bu Anlaşmanın kararların tanınması ve tenfizi hakkındaki hükümleri, Ákit Tarafların, adli bir icradan dolayı elde edilen paranın havalesine veya eşyaların ülke dışına çıkarılmasına ilişkin hükümlerini haleldar etmeyecektir.

KISIM III

BÖLÜM 1

CEZA ALANINDAKİ ADLİ YARDIMLAşMA

Madde 25

1) Ákit Taraflar, ceza alanında birbirlerine karşılıklı olarak adli yardımda bulunmayı taahhüt ederler.

- 2) Ceza alanındaki adli yardımlaşma özelliklerle;
  - a- Adli belgelerin tebliği,
  - b- Delil teşkil eden belge ve eşyaların aranması, el konulması ve teslimi,
  - c- Suçtan elde edilen gelirlerin aranması, elkonulması ve müsaderesi,
  - d- Bilirkişi incelemesi,
  - e- Şüpheli ve sanıkların ifadelerinin alınması,
  - f- Tanıkların ve bilirkişilerin dinlenmesi,
  - g- Eşya ve olay yeri incelemesini kapsar.

Madde 26

- 1) Ceza alanında adli yardım talebi aşğıdaki hususları ihtiva edecektir:
  - a- Talepte bulunan ve talepte bulunulan makamların ismi,
  - b- Soruşturmanın veya kovuşturmanın konusu,
  - c- şüphelilerin, sanıkların veya hükümlülerin soyadı ve adı, ikametgah veya meskenleri, uyrukluğu ve mesleği ve mümkün olduğu ölçüde, doğum yeri ve tarihi ile ebeveyninin isimleri,
  - d- Yasal temsilcilerinin ad, soyad ve adresleri,
  - e- Adli yardım talebinin amacı ve nedeni,
  - f- İlgili kanun metinleri,
  - g- Adli yardım talebinin yerine getirilmesi için gerekli diğer bilgilerle suç teşkil eden fiillerin niteliği ve olayların tanımlanması.

2) Talepler ve bunlara ekli belgeler, talep eden makamın imzasını ve resmi mührünü içerecektir.

Madde 27

1) Talep edilen makam, adli yardım talebini kendi mevzuatında yürürlükte bulunan hükümlere uygun olarak yerine getirecektir. Bununla birlikte, talep edilen makam, kendi kanununa aykırı olmamak şartıyla Talep eden Tarafın usul hükümlerini uygulayabilir.

2) Talep edilen makam adli yardım talebinin yerine getirilmesi konusunda yetkili bulunmadığı takdirde, adli yardım talebini talep edilen tarafın yetkili makamına iletcek ve keyfiyetten talep eden makamı haberdar edecektir.

3) Talep eden Tarafın talebi üzerine, Talep edilen Taraf adli yardım talebinin yerine getirileceği tarih ve yeri talep eden makama duyuracaktır. Talep edilen Tarafın yetkili makamı, talep eden makam temsilcilerinin adli yardım talebinin yerine getirilmesine iştirakine izin verebilir.

4) Talep edilen Taraf, talebin yerine getirilmesinden sonra, adli yardım talebinin yerine getirildiğini gösterir belgeleri Talep eden Tarafa gönderir veya talebin yerine getirilmemesi durumunda yerine getirilemeyişini sebepleri ile birlikte bildirir.

Madde 28

1) Talep eden Tarafın adli makamınca bir tanık veya bilirkişinin hazır bulunması özellikle gerekli addediliyorsa, bu hususu davetin tebliği ile ilgili talebinde belirtir.

2) Birinci paragrafta öngörülen durumda davetname, davete icabet edilmemesi halinde para cezasını veya diğer müeyyideleri içermeyecektir.

3) Tanıkların ve bilirkişilerin yol ve ikamet giderleri ile kendilerine ödenecek tazminat Talep eden Tarafa aittir.

4) Hangi uyrukta olursa olsun, kendi arzusuyla Talep eden Tarafın yetkili makamı önüne çıkacak olan tanık veya bilirkişi, bu Devletin ülkesinde Talep edilen Tarafın ülkesinden ayrılmadan önce işlediği fiiller dolayısıyla ne kovuşturulabilir, ne tutuklanabilir, ne cezaya çarptırılabilir, ne de kişisel özgürlüğü kısıtlanabilir. Belirtilen kişiler, soruşturma veya kovuşturmanın konusunu teşkil eden usule ilişkin hususlarla bağlantılı filleri sebebiyle de söz konusu bağışlıktan yararlanırlar.

5) Tanık veya bilirkişi, hazır bulunmasının gerekli olmadığını belirten bir tebliğ aldıktan sonra, bahse konu tebliğden tarihten itibaren onbeş gün içinde Talep eden Taraf ülkesini terketmediği takdirde 4. paragrafta öngörülen bağışlıktan faydalanamaz.

Tanık veya bilirkişinin, kendi elinde olmayan sebeplerle Talep eden Taraf ülkesini terkedemediği süre, bu paragrafta belirtilen süre kapsamı dışındadır.

Madde 29

1) Tebliği istenilen belgelerin Talep edilen Taraf dilinde yapılmış ve resmen tasdik edilmiş tercümelemlerle birlikte gönderilmesi durumunda, Talep edilen Taraf, kendi kanununun öngördüğü şekilde tebligatı yapacaktır. Aksi takdirde Talep edilen Taraf bu belgeyi muhatabına ancak muvafakat etmesi halinde tebliğ edebilir.

2) Tebligat talebinde muhatabın doğru adresi ve tebliğ olunacak belgenin niteliği belirtilecektir.

3) Belgeler, tebligat talebinde belirtilen adreste tebliğ olunamadığı takdirde Talep edilen Taraf, muhatabın doğru adresinin tespiti için gerekli tedbirleri alacaktır. Bu adresin tespiti mümkün olmadığı takdirde Talep edilen Taraf, Talep eden Tarafı haberdar edecek ve tebliğ etmesi istenilen belgeleri iade edecektir.

Madde 30

Tebellüğ belgesi, Talep edilen Taraf ülkesinde yürürlükte bulunan hükümlere göre düzenlenecektir. Tebellüğ belgesi, alıcının adı, teslim eden makam, tebliğ tarihi ve yerini ihtiva edecektir.

Madde 31

1. 28. maddenin 3. paragrafına göre, Talep edilen Taraf adli yardım dolayısıyla kendi ülkesinde meydana gelen masrafları deruhte edecek ve bunların ödenmesini talep etmeyecektir.

2. Adli yardımlaşma ağır ve olağan dışı masraflar gerektirdiği takdirde, Akit Taraflar, şartlarını ve masrafların ne şekilde ödeneceği hususunda önceden anlaşacaklardır.

Madde 32

1) Adli yardımlaşma talepleri aşağıdaki hallerde reddedilebilir:

- a- Talep edilen Taraf, talebi ülkesinin egemenlik, güvenlik ve kamu düzenini haleldar edecek nitelikte görüyorsa;
- b- Talep edilen Taraf, talebi Anayasası veya iç mevzuatına aykırı nitelikte görüyor ise.

2) Adli yardımlaşma talebi işbu maddenin yukarıdaki paragrafında öngörülen hallerde reddedildiği takdirde gerekçesi belirtilir.

Madde 33

1) İşbu Anlaşmanın 68. maddesinde öngörülen hususlar hariç, adli yardım talepleri ve bunlara dayanak belgeler, Talep edilen Taraf lisanında onaylı tercümelerini de içerecektir.

2) Tercümenin tasdiki, Talep eden Taraf tarafından, yeminli bir mütercim, bir noter ya da Âkit Tarafların birisinin diplomatik temsilcisi veya konsolosluk görevlisi aracılığıyla yapılabilecektir.

3) Taleplerin yerine getirilmesine ilişkin belgeler, Talep edilen Taraf lisanında düzenlenecektir.

BÖLÜM 2

GERİ VERME

Madde 34

1) İşbu Anlaşma hükümleri çerçevesinde, Âkit Taraflar ülkelerinde bulunan kişileri, bir ceza soruşturması veya kovuşturması yapılması veya bir kararın infazı amacıyla, talep üzerine karşılıklı teslim etmeyi taahhüt ederler.

2) Bir ceza soruşturması veya kovuşturması için geri verme ancak, her iki Âkit Tarafın kanunlarına göre on iki aydan fazla hürriyeti bağlayıcı bir cezayı veya daha ağır bir cezayı gerektiren suçlar için yapılacaktır.

3) Bir kararın infazı için geri verme, ancak hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren suçlar için ve söz konusu kişi, Âkit Tarafların hukukunda altı aydan fazla hürriyeti bağlayıcı bir cezaya veya daha ağır bir cezaya mahkûm edilmiş bulunduğu takdirde yapılacaktır.

4) Geri verme talebi, her iki Âkit Taraf kanunlarıncı her biri hürriyeti bağlayıcı cezayı gerektiren birden fazla farklı suçtan oluşmakla birlikte, bunlardan bazıları işbu maddenin 2. ve 3. paragraflarında öngörülen şartlara uymasa bile, Talep edilen Taraf bu suçlar için de geri verme hakkına sahiptir.

Madde 35

1) Aşağıdaki durumlarda geri verme yapılmayacaktır:

- a- Geri verilmesi talep olunan kişi Talep edilen Taraf vatandaşı ise;
- b- İfade talep edilen suç, Talep edilen Taraf tarafından, siyasi veya askeri bir suç olarak kabul ediliyorsa,
- c- Talep edilen Taraf iç mevzuatına göre geri verme talebi kabule şayan bulunmamakta veya karar zamanaşımı ya da kanunda öngörülen başka bir sebeple yerine getirilmeyecek ise;
- d- Geri verilmesi talep olunan şahıs, Talep edilen Taraf ülkesinde, aynı suç dolayısıyla kesinleşmiş bir mahkeme kararı veya men'i muhakeme kararına konu teşkil etmekte ise;
- e- Suç, Talep edilen Taraf ülkesinde işlenmişse veya bu suç, Talep edilen Taraf ülkesi sınırları dışında işlenmiş ve Talep edilen Taraf ülkesinde devam eden bir soruşturma bulunmakta ise.

2) Talep edilen Taraf, geri verilmesi talep olunan şahsı vatandaşı olması nedeniyle geri vermediği takdirde, Talep eden Tarafın talebi üzerine ceza kovuşturmasına tevessül edecektir. Suçla ilgili dosyalar, bilgiler ve diğer deliller Talep eden Tarafça gönderilecektir. Talep eden Taraf bu soruşturma ve kovuşturmaların sonucundan haberdar edilecektir.

Madde 36

1) Talep eden Tarafta bir suçtan dolayı soruşturulan veya kovuşturulan bir kişinin geri verilmesi talebine tutuklama kararının aslına uygun bulunduğu tasdik edilmiş bir sureti, suç teşkil eden fiillere ilişkin açıklama ve uygulanacak kanun hükmünün metni eklenecektir. Suçtan bir maddi zarar meydana geldiği takdirde, bunun miktarı mümkün olan ölçüde açıklanacaktır.

2) Bir kararın infazı amacıyla vaki geri verme talebine, kesinleşmiş mahkeme kararının aslına uygun bulunduğu tasdik edilmiş bir sureti ile suçun tavsifine göre uygulanan kanun hükmünün tam metni eklenecektir. Hükümlü cezanın bir kısmını çekmiş ise bu husus belirtilecektir.

3) Geri verme talebi geri verilmesi istenilen kişinin vatandaşlık durumunu ve mümkün olduğu ölçüde, eşkalini, kimliğine ilişkin bilgileri, ikametgahı, kişisel durumunu, fotoğrafını ve parmak izlerini ihtiva edecektir.

Talep edilen Taraf, sağlanan bilginin yeterli olmadığı kanaatinde ise, belirleyeceği makul bir süre içinde ek bilgi temin edilmesini talep edebilir.

4) Talep eden Taraf, geri verilmesi istenilen kişinin işlediği suçla ilişkin delillere ait belgeleri göndermek zorunda değildir. Ancak, bazı özel durumlarda Talep edilen Taraf bazı deliller isteyebilir.

Madde 37

Geri verme talebi gerekli tüm bilgileri ihtiva etmediği takdirde, Talep edilen Taraf bunun tamamlanmasını isteyebilir. Bu bilgi, Talep edilen Tarafa 30 gün içinde gönderilmelidir. Geçerli nedenler olması halinde bu süre 15 gün uzatılabilir. Talep edilen Taraf bu amaçla iki ayı geçmemek üzere bir süre belirleyebilir.

Madde 38

Geri verme talebinin alınmasını müteakip Talep edilen Taraf, talebe konu teşkil eden kişinin geri verme amacı ile tutuklanması dahil bütün gerekli tedbirleri gecikmeksizin alacaktır. İşbu Anlaşma hükümlerine göre iade zorunluluğu olmayan hususlarda bu hüküm uygulanmaz.

Madde 39

Acil hallerde, geri verme Talep eden Tarafın yetkili makamları geri verilmesi istenen kişinin geçici tutuklanmasını isteyebilirler. Talep edilen Tarafın yetkili makamları bu talep hakkında kendi mevzuatına göre karar verecektir.

Geçici tutuklama isteminde, 36. maddenin 1 veya 2. paragrafında bahsolunan belgelerden birinin varlığı ve geri verme talebinde bulunulmasının amaçlandığı belirtilecektir. Talebe, ayrıca, hangi suçlar için geri verme istenileceği, suçun ne zaman, nerede ve nasıl işlendiği ve olanaklar ölçüsünde geri verilmesi istenen kişinin eşkali açıklanacaktır.

Geçici tutuklama talebi, Talep edilen Tarafın yetkili makamlarına, gerek diplomatik kanaldan, gerek posta, telgraf veya faks veya Uluslararası Kriminal Polis Teşkilatı (INTERPOL) aracılığıyla veya yazıya dönüştürülebilen ve Talep edilen Tarafça kabul edilecek herhangi bir şekilde iletilebilir.

Talep eden makam gecikmeksizin istemin sonucundan haberdar edilecektir.

Talep edilen Tarafa, geçici tutuklamayı takip eden 30 gün içinde geri verme talebi ve 36. maddede belirtilen belgeler iletilmez ise, geçici tutuklamaya son verilebilir. Bu süre, hiçbir ahvalde tutuklama tarihinden itibaren 45 günü geçmeyecektir. Geçici serbest bırakma olanağı her zaman mümkündür, ancak Talep edilen Taraf geri verilmesi istenen kişinin kaçmasını önlemek için tüm tedbirleri alacaktır.

Serbest bırakma, geri verme talebinin sonradan alınması halinde yeniden tutuklamaya ve geri vermeye engel oluşturmaz.

Madde 40

1) Talep edilen Taraf, geri verme talebi hakkında kararını verdikten sonra, talep edilen kişinin, geri verme talebine konu teşkil eden fiil dışında bir suç dolayısıyla soruşturulabilmesi, kovuşturulabilmesi veya hükümlü bulunduğu cezayı kendi ülkesinde çekmesi için teslimini erteleyebilir.

2) Talep edilen Taraf, teslimi erteleme yerine, istenen şahsı, Taraflar arasında müştereken tespit edilecek şartlar çerçevesinde talep eden Tarafa geçici olarak teslim edebilecektir.

Madde 41

Birçok Devlet tarafından aynı fiilden veya değişik fiillerden dolayı aynı anda geri verme talep edildiği takdirde, Talep edilen Taraf, bütün koşulları ve özellikle suçların ağırlığı ve işlendikleri yeri, taleplerin tarihleri, istenen şahsın uyuğu ve başka bir Devlete geri verme imkanını gözönüne alarak karar verecektir.

Madde 42

1) Talep edilen Tarafın muvafakatı bulunmaksızın, bu Anlaşma hükümlerine göre geri verilen kişi geri vermeden evvel işlenen ve geri vermeye esas olandan başka bir suç dolayısıyla soruşturulamayacağı, kovuşturulamayacağı ve hakkında bir cezanın infazına geçilemeyeceği gibi teslim tarihinden önceki suçlar sebebiyle üçüncü bir Devlete de geri verilemez.

2) Aşağıdaki hallerde Talep edilen Tarafın muvafakatına gerek yoktur.

a- Geri verilen kişi, usul işleminin sonuçlanması veya mahkûmiyete karar verilmesi halinde, cezanın yerine getirilmesinden itibaren 15 gün içinde geri verildiği Talep eden taraf ülkesini terk etmemiş ise,

Serbest bırakılan kişinin kendi iradesi dışında sebeplerle Talep eden Taraf ülkesini terk etme imkansızlığı içinde olduğu müddet, bu sürenin dışındadır.

b- Geri verilen kişi Talep eden Taraf ülkesini terk ettikten sonra tekrar bu ülkeye dönmüş ise.

Madde 43

1) Talep edilen Taraf, geri verme konusundaki kararından Talep eden Tarafa bilgi verecektir.

2) Geri verme talebinin tamamen veya kısmen reddedilmesi halinde, red sebepleri Talep eden Tarafa iletilecektir.

3) Geri vermenin kabul edilmesi halinde, Talep edilen Taraf geri vermenin yapılacağı yeri ve tarihini Talep eden Tarafa bildirecektir. Talep eden Taraf, geri verme için tespit olunan günü takip eden 15 gün zarfında teslim almadığı takdirde geri verilmesine karar verilen kişi serbest bırakılacaktır.

4) Bir Taraf, geri verilecek şahsı elinde olmayan nedenlerden dolayı teslim veya kabul edememesi halinde diğer Tarafı haberdar edecektir. Taraflar birlikte yeni bir teslim tarihi kararlaştıracaktır.

Madde 44

Geri verilen kişi firar etmiş ve Talep edilen Taraf ülkesine dönmüş ise, Talep eden Tarafın yeni bir geri verme talebi dolayısıyla, işbu Anlaşmanın 36. maddesinde öngörülen belgelerin iletilmesine gerek bulunmayacaktır.

Madde 45

1) Âkit Taraflardan her biri diğerk Tarafın talebi üzerine, üçüncü bir Devletçe talep eden Tarafa geri verilen kişilerin kendi ülkesinden transit olarak geçişine izin verecektir. Âkit Taraflar, İşbu Anlaşma hükümlerine göre geri vermeye elverişli bulunmayan suçlar dolayısıyla bu izni vermeye mecbur değildirler.

2) Âkit Tarafların yetkili makamları her olayda, transit geçişin şekli, güzergâhu ve diğerk şartları konusunda mutabakat sağlayacaklardır.

Madde 46

Talep eden Taraf, teslimi müteakiben, geri verilen kişiler hakkında tevessül olunan ceza kovuşturmaları sonucunu Talep edilen Tarafa bildirecektir. Bundan başka, Talep edilen Tarafın talebi üzerine, Talep eden Taraf kesinleşmiş karar örneğini de iletacaktır.

Madde 47

Geri verme ve geçici tutuklama prosedürü sadece Talep edilen Taraf kanununa tabi olacaktır.

Madde 48

Geri verme talebinde tevdi olunacak belgelere, Talep edilen Taraf dilinde aslına uygun olduğu tasdik edilmiş tercümeleri de eklenecektir.

Madde 49

1) Suçun işlenişine ilişkin olanlar ile ceza soruşturma ve kovuşturması sırasında delil teşkil edebilecek diğerk tüm eşyalar, Talep eden Tarafa söz konusu kişinin ölümü veya başka sebeplerle iadesi gerçekleştirilemese dahi, teslim edilecektir.

2) Talep edilen Taraf, başka bir ceza soruşturma ve kovuşturması için gerekli görülmesi halinde söz konusu eşyanın teslimini geçici olarak erteleyebilir.

3) Teslim edilecek eşyalar üzerindeki üçüncü kişilerin hakları saklıdır. Ceza soruşturma ve kovuşturmasının sonuçlanmasını takiben bu eşyalar, ilgililere teslim edilmek üzere Talep edilen Tarafa iade olunacaktır.

Madde 50

Suçluların geri verilmesi ve eşyaların teslimi ile ilgili olarak münhasıran Talep edilen Taraf ülkesinde yapılanlar dışındaki masraflar Talep eden Tarafça karşılanacaktır.

BÖLÜM 3

HÜKÜMLÜLERİN NAKLİ

Madde 51

Anlaşmanın bu bölümünün hükümlerine göre;

1) “Hüküm Devleti”, ülke sınırları içinde yer alan mahkemeler tarafından, nakil işlemine konu olmuş veya konu olabilecek kişi hakkında hapis veya diğer hürriyeti bağlayıcı cezaya ilişkin hükmün verildiği devlet anlamındadır.

2) “İnfaz Devleti”, vatandaşı olan bir kişi hakkında verilmiş hapis veya diğer hürriyeti bağlayıcı cezaya ilişkin hükmü kendi ülke topraklarında infaz eden devlet anlamındadır.

3) “Hükümlü”, işlediği suç nedeniyle Âkit Taraflardan birine ait mahkemelerce verilen hükümle hapis veya diğer hürriyeti bağlayıcı cezaya mahkûm olan kişi anlamındadır.

4) “Hükümlünün Yakınları” hükümlünün vatandaşı olduğu devlet hukukunda tanımlanan kişiler anlamındadır.

5) “Âkit Tarafların Yetkili Organları”, kendi yasalarına göre, hükümlünün nakline herhangi bir şekilde müdahale yetkisine sahip organlar anlamındadır.

Madde 52

Diğer Âkit Taraf ülkesinde kesinleşmiş bir mahkeme kararıyla hürriyeti bağlayıcı bir cezaya hükümlülüğüne karar verilen Âkit Taraflardan birisinin vatandaşı, Âkit Taraflardan birinin talebi ve diğer Âkit Tarafın kabulü üzerine ve işbu Anlaşmada öngörülen şartlar çerçevesinde cezasının yerine getirilmesi için vatandaşı bulunduğu Âkit Taraf ülkesine nakil edilecektir.

Madde 53

52. maddede öngörülen prosedürün başlatılması amacıyla, hükümlü, hükümlü temsilcisi veya yakınları Âkit Taraflardan birinin yetkili makamlarına müracaat edebilirler. Hüküm Devletinin yetkili makamları, böyle bir müracaatta bulunabileceği konusunda hükümlüye bilgi vereceklerdir.

Madde 54

Hükümlünün nakli ancak, Hüküm Devletinde mahkûmiyetine neden olan fiil İnfaz Devletinin ceza mevzuatı açısından da bir suç teşkil etmesi halinde yapılacaktır.

Madde 55

1) Hükümlünün nakli ancak rızasıyla yapılabilecektir.

2) Hükümlü rızasını geçerli olarak beyan edecek durumda bulunmamakta ise, yasal temsilcisinin muvafakati alınacaktır.

3) Hüküm Devleti, bu maddenin 1. fıkrasında bahsedilen rızanın, herhangi bir zorlama olmaksızın özgürce ve sonuçları bilinerek verildiğinden emin olmalıdır.

4) İnfaz Devletinin, Hüküm Devleti tarafından bildirilen hükümlünün rızasını ve bu rızanın şartlarını, kendi konsolosluk görevlisi veya Hüküm Devleti ile anlaşığı diğer bir makam aracılığıyla öğrenme hakkı vardır.

Madde 56

1) İnfaz Devleti, hükümlünün naklini kabul edip etmediğini en kısa süre içerisinde Hüküm Devletine bildirecektir.

2) Hüküm Devleti, bu anlaşma gereğince, nakil istemiyle ilgili olarak İnfaz Devleti tarafından veya kendi tarafından yapılan girişimleri ve ayrıca konuyla ilgili her iki devlet tarafından alınan kararları yazılı olarak hükümlüye bildirecektir.

3) İnfaz Devleti, hükmün infazıyla ilgili aşağıdaki bilgileri Hüküm Devletine gönderecektir:

a) Hükümlü, İnfaz Devletinde mahkûmiyet süresini tamamlamadan firar ederse,

b) Hüküm Devleti, hükümlünün durumu hakkında özel bir rapor isterse.

Madde 57

1) Âkit Taraflar nakil üzerinde mutabık kaldıkları takdirde, İnfaz Devletinin yetkili makamları, nakle ilişkin kararda yeralan cezanın niteliği ve süresi ile bağlı olacaktır.

2) Cezanın niteliği veya süresi İnfaz Devletinin mevzuatı ile bağdaşmamakta veya bu Devletin mevzuatı gerektirmekte ise, İnfaz Devletinin yetkili makamı bu cezayı, aynı nitelikteki suçlar için kendi kanununda öngörülen cezaya dönüştürebilecektir. Bu ceza, mümkün olduğu ölçüde, niteliği itibariyle Hüküm Devleti kararında verilen cezaya uygun olacaktır. Dönüştürülen ceza, niteliği ve süresi yönünden Hüküm Devletinde verilen cezadan ağır olamayacağı gibi İnfaz Devleti kanununda aynı nitelikte bir suç için öngörülen azami miktarı da geçmeyecektir.

3) İnfaz Devletinin yetkili makamı, Hüküm Devletinde kabul edilen olayların sübutu ile bağlı kalacak ve hürriyeti bağlayıcı bir ceza yerine başka nitelikte bir ceza ikame edemeyecektir.

Madde 58

Âkit Taraflar nakil üzerinde mutabık kaldıkları takdirde, Âkit Tarafların yetkili makamları mümkün olan en kısa süre içinde hükümlünün naklinin yerini, tarihini ve şartlarını tespit edeceklerdir. Hükümlünün nakli Hüküm Devletinin ülkesinde gerçekleşecektir.

Madde 59

- 1) Şartla tahliye dahil cezanın infazı, İnfaz Devleti mevzuatına tabi olacaktır.
- 2) Genel af, Hüküm Devleti veya İnfaz Devleti mevzuatına göre uygulanacaktır.
- 3) Özel af, İnfaz Devletinin mevzuatına göre uygulanacaktır.
- 4) İnfaz Devletine nakil olunan hükümlü hakkında ittihaz edilen mahkumiyet kararının yeniden tetkiki için yapılacak herhangi bir başvuruda yalnızca Hüküm Devleti mahkemesi karar verme yetkisine haiz olacaktır.

Madde 60

- 1) Âkit Taraflar cezanın infazını etkileyebilecek tüm durumlardan ve özellikle genel af, özel af ve kararın yeniden tetkikine dair her başvurunun sonuçları ile ilgili olarak birbirlerine karşılıklı bilgi vereceklerdir.
- 2) İnfaz Devleti, cezanın yerine getirilmesi tamamlandığında Hüküm Devletine bilgi verecektir.

Madde 61

- 1) Hükümlünün nakline dair talep yazılı olarak yapılacaktır.
- 2) Talebe aşağıdaki belgeler eklenecektir:
  - a- Kesinleştiğine dair meşruhatı içeren kararın onaylanmış örneği;
  - b- Kararın dayandığı ilgili kanun hükümlerinin metni;
  - c- Hükümlünün kimliği, vatandaşlığı, oturduğu yer veya ikametgahına ilişkin ayrıntılı bilgileri içeren belgeler;
  - d- Hükümlünün cezasının Hüküm Devletinde infaz edilen miktarını belirleyen belgeler;
  - e- Hükümlünün muvafakatini içeren tutanak;
  - f- Hükümlü, hükümlünün temsilcisi veya hükümlünün yakınları tarafından yapılan nakil talebi,

- g- Hükümlünün fiziksel ve ruhsal durumuyla ilgili doktor raporu gibi talebin incelenmesi için önem arz edebilecek diğer tüm belgeler.

Madde 62

İnfaz Devleti, kendisine sağlanan bilgi ve belgelerin yetersiz olduğu kanaatinde ise, tamamlayıcı bilgi isteyebilir ve bu bilginin gönderilmesi için, geçerli talep üzerine uzatılması mümkün olmak kaydıyla, bir süre tespit edebilir. Tamamlayıcı bilginin gönderilmemesi halinde İnfaz Devleti, kendisine sağlanmış bulunan bilgi ve belgeleri esas alarak kararını verecektir.

Madde 63

Nakil talepleri ile ekindeki belgeler resmi tasdik işleminden muaf olacak ve İnfaz Devleti dilinde tercümeleriyle gönderilecektir.

Madde 64

Hükümlünün nakli ile ilgili olarak, münhasıran Hüküm Devleti ülkesinde yapılanlar dışındaki masraflar İnfaz Devleti tarafından karşılanacaktır.

BÖLÜM 4

CEZÂİ KONULARDA İLGİLİ MUHTELİF HÜKÜMLER

Madde 65

Âkit Taraflar diğer Taraf ülkesinde suç işlemiş bulunan vatandaşları hakkında diğer Âkit Tarafın talebi üzerine, kendi mevzuatları hükümlerine uygun olarak soruşturma ve kovuşturma yapmayı taahhüt ederler.

Madde 66

1) 65. maddede öngörülen cezaî soruşturma ve kovuşturmayla tevessül edilebilmesi için, Âkit Tarafların birbirlerine gönderecekleri yazılı talepler aşağıdaki hususları içerecektir:

- a- İsteyen makamın adı;
- b- İşleniş tarihi ve yeri de muhtevi olmak üzere talebe konu teşkil eden suçla ilgili belgeler;
- c- Sanığın kimliği, vatandaşlığı ve mümkün olduğu ölçüde ikamet ettiği veya oturduğu yer hakkında bilgi;

2) Talepnameye aşağıdaki belgeler eklenecektir:

- a- Talep eden Taraf dilinde düzenlenmiş hazırlık soruşturması evrakı veya aslına uygun olduğu onaylanmış örnekleri;

- b- Ceza soruşturma ve kovuşturması sırasında delil teşkil edebilecek tüm eşyalar ve belgeler; bu konuda işbu Anlaşmanın 49. maddesi hükümleri uygulanacaktır.
- c- Suçun işlendiği yerde yürürlükte olan mevzuata göre uygulanması gereken kanun hükümleri metinleri;
- d- Gerektiğinde ve mümkün olduğu takdirde şüphelinin fotoğrafı ve parmak izleri.

3) Talep edilen Taraf kovuşturma sonucundan diğer Tarafa bilgi verecek ve kesinleşen kararın bir örneğini gönderecektir.

Madde 67

1) Diğer Tarafın ülkesinde tutuklu bulunan kişilerin tanık sıfatıyla dinlenilmeleri gerekiyorsa, Talep edilen Taraf bu kişilerin, tutukluluk hallerinin devamı ve dinlendikten sonra en kısa süre içinde geri gönderilmeleri şartıyla, Talep eden Taraf ülkesine gönderilmelerine muvafakat edebilir.

2) Üçüncü bir Devlet ülkesinde tutuklu olan kişilerin tanık sıfatıyla dinlenmeleri gerektiği takdirde, Âkit Taraflar, bu kişilerin kendi ülkelerinden transit geçişlerine izin vereceklerdir.

3) Yukarıda 1 ve 2. paragraflarda öngörülen hususlarda, işbu Anlaşmanın 28. maddesi hükümleri mümkün olduğu ölçüde uygulanacaktır.

Madde 68

1) Âkit Taraflar talep üzerine, diğer Taraf vatandaşları hakkında verilen ve kesinleşen mahkûmiyet kararları ile ilgili bilgileri, yılda en az bir defa olmak üzere birbirlerine iletceklerdir.

2) Âkit Taraflar talep üzerine, daha önce Talep edilen Taraf ülkesinde bir mahkûmiyet kararına konu teşkil eden ve Talep eden Taraf ülkesinde bir kovuşturmaya tabi tutulan kişiler hakkındaki adli sicil kayıtlarına ilişkin bilgiyi, birbirlerine iletceklerdir.

3) Yukarıda 1 ve 2. paragraflarda öngörülen hallerde Âkit Taraflar, mümkün olduğu ölçüde mahkûm edilen kişilerin parmak izlerini birbirlerine göndereceklerdir.

Madde 69

İşbu Anlaşma hükümleri, Anlaşmanın yürürlüğe girmesinden önce meydana gelen olaylara ilişkin talepler konusunda da uygulanacaktır.

KISIM IV

NİHAİ HÜKÜMLER

Madde 70

İşbu Anlaşmanın uygulanmasından veya yorumundan doğabilecek her türlü sorunlar diplomatik yoldan çözümlenecektir.

Madde 71

İşbu Anlaşma onaylanacak ve onay belgeleri teati edilecektir.

İşbu Anlaşma, onay belgelerinin teatisinden 30 gün sonra yürürlüğe girecektir.

İşbu Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Tahran'da 14 Mart 1937 (23 Esfand 1315 Hicri Şemsi) tarihinde iki ülke arasında imzalanan "İadei Mücrimin ve Cezai Mevadda Adli Müzaheret Muahedenamesi" ve "Hukuki ve Ticari Konularda Adli Yardımlaşma Anlaşması" yürürlükten kaldırılacaktır.

Madde 72

İşbu Anlaşma süresiz olarak yürürlükte kalacaktır. Bununla birlikte, Âkit Taraflardan her biri herhangi bir tarihte diğer Âkit tarafa bildirmek kaydıyla Anlaşmayı feshedebilir.

Fesih, diğer Tarafın böyle bir bildirimi almasından 6 ay sonra geçerlik kazanacaktır.

İşbu hükümlerin kanıtı olarak, Âkit Tarafların yetkili temsilcileri, Anlaşmayı imzalamış ve mühürlerini tatbik etmişlerdir.

İşbu Anlaşma Ankara'da 3 Şubat 2010 (14 Bahman 1388 Hicri Şemsi) tarihinde Türkçe, Farsça ve İngilizce dillerinden 3 er nüsha ve her biri esas metin olarak düzenlenmiştir. Metinlerin farklı yorumlanması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ

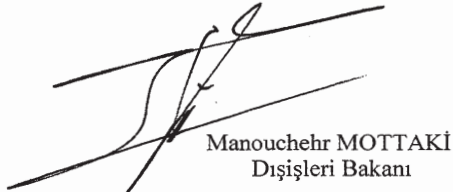
Adına

Sadullah ERGİN
Adalet Bakanı

İRAN İSLAM CUMHURİYETİ

Adına

Manouchehr MOTTAKİ
Dışişleri Bakanı

